

วิชาว่าความและ การถามพยาน

ทบทวนก่อนมีเรื่อง

- สาเหตุการฟ้องคดี

- คดีแพ่ง (ป.วิแพ่ง ม.55)

- บุคคลถูกโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมาย
- บุคคลมีความจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล

- คดีอาญา (ป.วิอาญา ม.2) “บุคคลจะรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดและมีการกำหนดบทลงโทษไว้”

ใครมีอำนาจฟ้องคดี?

คดีแพ่ง

1. บุคคล (บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล)
  - อาจอยู่ในฐานะ โจทก์ หรือจำเลย หรือผู้ร้องสอด
2. บุคคลที่ขอใช้สิทธิทางศาล (คดีไม่มีข้อพิพาท)
  - ผู้ร้อง หรือ ผู้คัดค้าน

**ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3 วิธี ตามป.วิแพ่งม.60

1. ฟ้อง หรือร้องด้วยตนเอง และว่าความเอง
2. ฟ้อง หรือร้องด้วยตนเอง และแต่งตั้งนายให้ว่าความ
3. ฟ้อง หรือร้อง โดยตั้งตัวแทน และตั้งทนายให้ว่าความ

คดีอาญา

1. พนักงานอัยการเป็น โจทก์ฟ้อง

- คดีความผิดต่อส่วนตัว
- คดีความผิดต่อแผ่นดิน

** ต้องมีการร้องทุกข์ กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

2. ผู้เสียหายเป็น โจทก์ฟ้องคดีเอง

- อาจทำคำฟ้องเอง หรือแต่งตั้งทนายเข้าช่วยดำเนินคดีได้ หรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นฟ้องคดีแทนแต่การลงลายมือชื่อในท้ายคำฟ้อง ผู้เสียหายจะต้องลงชื่อด้วยตนเอง

ศาลจังหวัด?

ศาลแขวง?

มูลคดีเกิด?

จะฟ้องที่ศาลไหน?

ฎมิลำเนา โจทก์?

ฎมิลำเนา จำเลย?

จะฟ้องทั้งที่ต้องเตรียมอะไรบ้าง

การฟ้องคดีแพ่ง ป.วิแพ่ง ม.172

1. คำฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ
2. สภาพแห่งข้อหา นิติสัมพันธ์ หรือมูลเหตุ
3. ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา (การถูกโต้แย้งสิทธิ)
4. คำขอท้ายฟ้องที่ศาลบังคับจำเลยและปฏิบัติได้จริง
5. ค่าธรรมเนียมศาล (รวมทุกอย่าง ป.วิแพ่งม.149,150 และตาราง 1 ท้าย ป.วิแพ่ง)

คดีแพ่งเมื่อฟ้องศาลจะยุติลงหรือ เสร็จสิ้นไปจากศาลได้โดย

1. โจทก์ถอนฟ้อง ป.วิแพ่ง ม.175

- ก่อนจำเลยยื่นคำให้การ → ทำคำบอกกล่าวต่อศาล
- หลังจำเลยยื่นคำให้การ → ทำคำร้อง+ส่งสำเนาให้
จำเลยและศาลจะถาม
จำเลยว่าคัดค้านหรือไม่

2. คู่ความประนีประนอมยอมความกัน ป.วิแพ่งม.138,

ป.พ.พ.มาตรา850-852

- มีผลให้ข้อเรียกร้องเดิมระงับ
- ทำในหรือนอกศาลก็ได้ *ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ*

3. การจำหน่ายคดี ป.วิแพ่ง ม.132

- เมื่อ โจทก์ทั้งฟ้อง หรือถอนฟ้อง หรือไม่มาศาล ในวันนัด
- เมื่อคู่ความทั้งสองฝ่ายขาดนัด
- เมื่อ โจทก์หรือผู้ร้องขอตัดทรัพย์ไม่หาประกันมาวางศาล
- คู่ความฝ่ายหนึ่งมรณะและไม่มีผู้ใดเข้าแทนที่
- ศาลมีคำสั่งให้รวมคดี หรือแยกกัน เป็นเหตุให้ต้อง โอนคดีไปศาลอื่น

4. การพิพากษา ป.วิแพ่ง ม.187

การฟ้องคดีอาญา ป.วิอาญา ม.158

1. ชื่อศาล วันเดือนปี ผู้ใด โจทก์ ผู้ใดจำเลย ฐานความผิด

ชื่อตัว ชื่อสกุล เชื้อชาติ อายุ ที่อยู่ทั้ง โจทก์ และจำเลย

2. บรรยายสถานะและอำนาจฟ้อง ของ โจทก์ จำเลย

3. บรรยายลักษณะของการกระทำอันเป็นความผิด (โดยเจตนาหรือ โดยประมาท

4. บรรยายถึงการกระทำผิด วัน เวลา สถานที่ ลักษณะของการกระทำผิด บุคคลที่เกี่ยวข้อง

5. บรรยายถึงผลของการสอบสวน กรณีอัยการเป็น โจทก์
ฟ้อง และหากผู้เสียหายฟ้องเองก็ต้องระบุเหตุผลที่มา
ฟ้องคดีเอง

6. ระบุชื่อกฎหมาย และเลขมาตราที่อ้างว่าเป็นความผิด

7. ต้องลงลายมือชื่อ โจทก์เท่านั้น เป็นผู้เรียง ผู้เรียง ผู้
เขียน

หรือผู้พิมพ์

** การเขียนฟ้องต้องบรรยายข้อเท็จจริงให้ปรับเข้ากับ
องค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย และต้องคำนึงถึง
เวลากลางวันและกลางคืน เพราะโทษไม่เท่ากัน**

คดีอาญาเมื่อฟ้องศาลจะยุติลง หรือเสร็จสิ้นไปจากศาลได้โดย

1. โจทก์ถอนฟ้อง (คดีอันยอมความได้ป.วิอาญา ม.39 (2))
2. คู่ความประนีประนอมกัน จำเลยรับสารภาพ และมี
พฤติกรรมการลาบจำ ศาลจะพิพากษาให้รอการลงอาญา
หรือ รอการลงโทษ
3. ศาลสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว กรณีจำเลยหนี ต้องรอจนกว่า
จะได้ตัวจำเลยมา
4. ศาลพิพากษาลงโทษ และจำเลยรับโทษ หรือศาลยกฟ้อง